

Stavanger bispedømme

Rapport 2003

I. Generell tilstandsvurdering.

Tall og tendenser.

Tilhørighet til kirke- og menighetsliv bekreftes gjennom oppslutningen om gudstjenester og kirkelige handlinger og gjennom deltagelse i ulike typer aktiviteter som er knyttet til virksomheten i den enkelte menighet. Oppslutningen om gudstjenestelivet i Stavanger bispedømme i 1990-årene må karakteriseres som stabil, med små endringer fra år til år. Ved utgangen av 90-årene viste tallene for deltagelse på søn- og helligdager en nedadgående tendens. Så steg tilslutningen igjen fra år 2000 med hele 3,6 %; flatet ut i 2001 for å stige igjen med 2,7 % og den stigende tendensen har fortsatt i 2003 med 1,7 %. I 2003 møtte det 616473 til gudstjeneste i Stavanger bispedømme. Til sammenligning møtte 575079 til gudstjenester på søn- og helligdager. Gudstjenesteframmøte har steget med 7,2 % til sammen de siste fire årene. I tillegg kommer gudstjenesteframmøte i IMI-kirken i Stavanger som i 2003 var gjennomsnittlig ca. 850 hver søndag. IMI-kirkens gudstjenestedeltagelse har mer enn fordoblet seg etter at de flyttet inn i nytt bygg for 3-4 årene siden. Dersom disse gudstjenestetallene regnes inn i utviklingen i Dnk etter 1999 er stigningen i perioden på hele 11,6 %.

I snitt deltok 138 på hver gudstjeneste i 2003, mot 139 i 2002, 138 i 2001, 140 i 2000 og 138 i 1999. Tallene forteller om stor stabilitet. Deltagelsen i landet for øvrig er i snitt ca. 100. Det ble gjennomført i alt 4489 gudstjenester på søn- og helligdager i 2003 mot 4340 i 2002, 4245 i 2001, 4215 i 2000 og 4181 i 1999. Siden 1999 har gudstjenesteantallet økt med 308; i snitt ca. 80 flere gudstjenester pr. året. Bispedømmet er totalt tilført 4 nye prostiprestestillinger i denne perioden. Denne nye stillingsressursen synes dermed ikke å være tatt ut i form av en avlastning av eksisterende presteskap og de mange gudstjenester presteskapet forretter i dette bispedømmet.

Antall gudstjenester med nattverd steg med 58 i 2003. Det forrettes 115 flere gudstjenester med nattverd i 2003 i forhold til 1999. 136021 mennesker gikk til nattverd ved gudstjenester søn- og helligdager i 2002. Det er i snitt 72 nattverdgjester pr. gudstjeneste. Med et gjennomsnittlig frammøte til gudstjenester på ca. 140 betyr det at mange deltar ved gudstjenester uten å gå til nattverd. Årsakene til dette er mange.

Dåpstallene fra 2002 til 2003 er stabile. I 2003 ble 4377 døpt mot 4384 i 2002. Tatt i betraktningen en fødselstilvekst på ca. 0,8 % i hele befolkningen dette året, er det likevel en svak nedgang. Med en bekymringsfull – og jevn nedgang i dåpstallene fra 4804 i 1999 til 4384 i 2002 er tallet for 2003 uttrykk for en utflåting i nedgangen.

På slutten av 90-tallet var det en svak nedgang i tilslutningen til kirkens konfirmasjonsarbeid i bispedømmet. Imidlertid steg deltagelsen igjen fra 2000 og det har den fortsatt de tre siste årene. Også fra 2002 til 2003 steg konfirmanddeltagelsen fra 4088 til 4216 slik at vi i 2003 hadde 416 flere konfirmanter enn i 1999. I perioden er dette en stigning på 11 %. Fra 2002 til 2003 steg deltagelsen i bispedømmet under ett med 3,1 %. I 2002 deltok hele 90 % av de

døpte. Det tilsvarer 78 % av aktuelt årskull. I 2003 deltok 85,2 % av de døpte. Det utgjør 75,3 % av årskullet. Vi ser av det statistiske materiale en negativ utvikling i konfirmanntilslutningen i sentrale bystrøk særlig i Stavanger; noe som forutsetter at bispedømmet i samarbeid med berørte menigheter setter inn strategiske tiltak som snur denne utviklingen. Dette arbeidet er allerede i gang. Som vedlegg følger prostivis oversikt over oppslutningen om konfirmentarbeidet i 2003.

1111 ekteskap ble inngått i 2003. 48 færre enn i 2002. Imidlertid er tallene for ekteskapsinngåelser stabile i 5-års perioden.

Offertallene for 2003 viser en liten stigning.. Ser vi bort fra registreerte offerinntekter i Stavanger domprosti, som pr. dato ikke foreligger grunnet særlige registreringsprosedyrer, har ofringene i kirkene i bispedømmet for øvrig økt fra kr.12.389.307 i 2002 til kr.12.509.055 i 2003. Det innebærer en økning på kr.119.748 eller ca.1 %. Total offerinngang ved gudstjenester søn- og helligdager i 2002 var på kr.14.573.912. Totaltallet for 2003 vil først foreligge når tallene fra Stavanger er klar.

Ung befolkning og betydelige utfordringer.

Stavanger bispedømme har en ung og sterkt voksende befolkning. Seks av de ti kommunene i landet som har den høyeste befolkningsandelen under 16 år er Rogalandskommuner:

1.Gjesdal (Stavanger) 29 % , 2.Fjell (Bjergvin) 27.9 % , 3.Klæbu (Nidaros) 27,8 % , 4.Rennesøy (Stavanger) 27,5 % , 5.Klepp (Stavanger) 27,4 % , 6.Randaberg (Stavanger) 27,3 % , 7.Sola (Stavanger) 26,8 % , 8.Tysvær (Stavanger) 26,5 % , 9.Meland (Bjergvin) 26,5 % , 10.Alta (Nord Hålogaland) 26,3%.

I fylkesoversikten viser det seg Rogaland er det fylket som har høyest andel førskolebarn i forhold til folketallet – 8,8%. Landsgjennomsnittet er 7,8%.

I 2003 var Rogaland dessuten det fylket som hadde nest høyest befolkningsvekst på 0,78 % bare slått av Akershus med 0,81 %.

Dette gir særskilte utfordringer for den kirkelige virksomheten. Ressursene til trosopplæring må styrkes radikalt. Lokal ressursøkning fra kommunene via Fellerådene kan i liten grad påregnes. Lokalmenighetene er i noen grad i ferd med å styrke sin innsats gjennom givertjeneste. Primært forventes imidlertid sentral ressurs i et betydelig omfang.

Utålmodigheten etter å komme videre er merkbar. Bispedømmet satte 01.oktober 2003 som frist for menighetenes søknad om midler fra de sentrale trosopplæringsmidlene. 49 søknader kom inn fra mer en halvparten av menighetene i bispedømmet Vi fikk bekreftelse fra prosjektledelsen at Stavanger bispedømme var gjort til pilotbispedømme i den prøveperioden som nå skulle starte opp i Dnk. Søknadene ble gjennomgått sammen med sentral ledelse i oktober og begynnelsen av november 2003. Forsøksmenigheter skulle utpekes umiddelbart. Pr. 01.03.04 har enda ingenting avklaring kommet. Selv igangsetting fra høsten 04 er nå usikkert. Vi kan ikke være tjent med en slik oppfølging fra kirkelig hold ut fra intensjonene i det største folkekirkelige tiltaket Stortings har vedtatt på mange tiår.

Vår situasjon er spesiell. Vi har landets yngste befolkning og dets eldste presteskap. Bare 12 % av prestene hos oss er under 40 år mens 39,5 % er 55 år eller eldre. Stavanger bispedømmeråd gjorde tidlig i 2003 vedtak om å eksponere gjennom utlysningstekstene behovene for preste-tjeneste rettet mot barn og unge samt anmode kvinner om å søke. Det har i noen grad lyktes å tilsette både flere kvinner og yngre prester enn tidligere år, slik etatsstatistikken vil vise.

Strategisk satsing i bispedømmet.

August 2003 kunne Stavanger biskop og Stavanger bispedømmeråd presentere en ajourført strategi. Prostene ble ansvarliggjort til å ta ansvar for en første videreformidling av denne til alle ledd i bispedømmet. I forhold til tidligere strategiplan er den ajourførte nå særlig innrettet mot de utfordringer vi ser innen diakoni, gudstjenesteliv og trosopplæring. Menighetsrådene, sokneprestene og prostene, menighetsstabene, de frivillige kristelige organisasjonene samt noen større frivillige organisasjoner for øvrig og fellesrådene / kirkevergene har alle fått anledning til å gi sine innspill til strategien. Prosessen har vært relativt samstemt når det gjelder vurdering av situasjonen i bispedømmet og de store strategiske utfordringene innen de tre valgte stasjonsområdene. Høringsprosessen har i seg selv styrket engasjementet for målrettet satsing. Strategien er i løpet av høsten 2003 utmyntet i en rullerende og forpliktende handlingsplan for 2004 og 2005 for Stavanger bispedømme. Ved visitasene og gjennom kurs-, kompetansetiltak og ulike samlinger stimuleres menighetene til å tydeliggjøre sine satsingsområder og tiltak.

Diakoni

Stavanger biskop har ved de årlige prostivis samlingene av ansatte fokusert på menigheten som diakonalt menighetsbyggende fellesskap. Gjennom visitasene er også en fornyelse av diakonien i den enkelte menighet et hovedanliggende.

I 2003 har Kirkens Bymisjon, Fellesrådet i Stavanger, Stavanger bispedømmeråd/Stavanger biskop, Høyskolen i Stavanger og menighetene i Domprostiet og Tungenes prosti dannet et nettverk for opprettelsen av et kompetansesenter for institusjonsdiakoni ved Tasta sykehjem i Stavanger.

Nettverket av styringsgrupper som samordner sorgarbeidet i bispedømmet er videreutviklet i 2003 til å dekke 5 av de 8 prostiene. Temadager for lederne i disse sorggruppene med ulike målgrupper avholdes kontinuerlig. Sorggrupper for barn er siste tilskudd til dette mangfoldet. Vi har benyttet oss av Familievernkontoret i Eigersund til veiledning i prosjektet.

Diakonirådgiver og undervisningsrådgiver ved bispedømmeadministrasjonen arbeider tett sammen slik at diakonien skal integreres i utviklingen av satsingen på trosopplæring i menighetene. Et uttrykk for dette samvirke var seminaret om ungdomsdiakoni i august 2003 med bred deltagelse av diakoner, kateketer, prester og ungdomsarbeidere.

Stavanger bispedømme var vertskap ved starten av "Nordsjøseilasen" i juni 2003.

Ressursutnyttelse og miljøutfordringer i landene som grenser mot nordsjøen var tema for så vel gudstjeneste i Eigersund kirke som utstilling og omvisning ved Oljemuseet i Stavanger, mottagelse i bispegården og heldagsseminar på Utstein kloster. Det var bred deltagelse fra inn og utland med representanter fra ulike kirkesamfunn, samfunnsinstitusjoner, industri og politikere.

Stavanger bispedømme har nedsatt en ressursgruppe innen "Forbruk og rettferd" med bred representasjon. I samarbeid med kontaktpersoner i 13 menigheter vil antallet grønne menigheter bli betydelig utvidet innen kort tid.

Stavanger bispedømmeråd overtok i 2003 ansvaret som stifter for Diakonistiftelsen Rogaland. Denne stiftelsen tilhørte tidligere Diakonforbundet og har som hensikt å sørge for at behovene til psykisk utviklingshemmede og deres familier blir møtt på best mulig måte i våre menigheter.

Stavanger bispedømmeråd tok i 2002 initiativ til opprettelsen av Stiftelsen Utstein Pilgrimsgard med sikte på etablering av et sted for bønn, åndelig veiledning og stillhet. I 2003 er Utstein gamle skole ved Utstein kloster innkjøpt til formålet. Stedet må settes i stand og bygges ut med nødvendige overnattingsmuligheter. Stiftelsen Utstein Pilgrimsgard, Stavanger bispedømmeråd og den tverrkirkelige bevegelsen Retreat Rogaland har i 2003 gjennomført flere retreatere enn noe tidligere år. Disse er delvis lagt til Utstein kloster og delvis til organisasjonenes leirsteder. I gjennomføring av retreatene har vi hatt god hjelp fra

Areopagos som sammen med lokale retreatledere har kunnet glede seg over en stigende tilslutning av ansatte, tillitsvalgte og frivillige som deltagere. Retreatene går enten over hele uker eller ovale helger. Det synes åpenbart at kirkelig ansatte og frivillige som i det daglig står i utfordrende og krevende oppgaver trenger den medvandring, hvilepuls og fokusering som retreatene kan bidra til.

Dåpsopplæring.

Gjennom menighetenes arbeid med prosjektsøknader om trosopplæringsmidler avtenger det seg følgende bilde av situasjonen i bispedømmet:

Dåpstallene er høye i Rogaland men med en svakt synkende tendens de siste årene. Rundt 85 % av alle fødte døpes. Dette må imidlertid korrigeres mot det betydelige innslaget av fødte med annen etnisk bakgrunn enn den norske. Bare i Sandnes/Stavanger-området er det mer enn 20.000 innvandrere og ser vi bispedømmet under ett nærmer vi oss 7-8 % av befolkningen. Korrigerer vi utviklingen av dåpstallene mot denne faktoren kan det være at den % - vise tendensen ikke gir hele bildet.

Dåpssamtalene er innført i hele bispedømme. De skjer enten ved hjemmebesøk eller på prestekontoret; i kirkerommet eller gruppevis. Noen menigheter gjennomfører både parvise samtaler og oppfølgende samtale i grupper før eller etter dåp.

Hilsener på dåpsdagene sendes ut i de aller fleste menighetene. I noen menigheter skjer det også ved hjemmebesøk av frivillige.

I hele bispedømmet inviteres 4-åringene og deres foreldre/foresatte og faddere til utdeling av 4-års bok eller bibel. Stavanger bispedømme har gjennom flere år utfordret menighetene til å dele ut "Barnebibelen for de små" i denne fasen. Våre undersøkelser viser at familiebibler brukes av barnet og foreldre/foresatte på en helt annen måte og langt mer vedholdende enn de ulike 4-årsbøkene. Stavanger bispedømme har i samarbeid med Sambåndet forlaget bidradd til at "Barnebibelen for de små" nå også er oversatt til nynorsk. Denne bibelen har en utbredelse på verdensbasis som overgår alle andre barnebibler. Vi vil i fortsettelsen intensivere arbeidet med å nå alle 4-åringer og deres familier med en moderne og god familiebibel som kan holde de sentrale bibelfortellingene levende i nye generasjoner.

I overkant av 30 menigheter gjennomfører dåpsskoler for 6-åringer. Bispedømmet har også i 2003 satset målrettet på kurs for nye dåpslærere. I Jæren prosti er oppbyggingen kommet lengst bl.a. takket være et målrettet arbeid fra prostens. Også i Nordre Ryfylke prosti er arbeidet godt i gang. Vi ser at med relativt begrensede trosopplæringsmidler kan menighetene i Stavanger bispedømme på relativt kort tid starte langt flere dåpsskoler gjennom avlønning av pedagogisk personell på timebasis assistert av frivillige. Et utmerket opplegg er utviklet av bispedømmet og sammen med konsentrert opplæring over en kveld kunne vi raskt to- eller tredoble deltagelsen av 6-åringer og styrket kontakten med disse familiene i en meget strategisk livsfase for barna. Lærelysten er på topp og i overgangen 6/7 årsfasen skjer de viktigste valg av fritidsaktiviteter. Da må også menighetens barne- og ungdomsarbeid utgjøre en valgmulighet. Derfor ser Stavanger bispedømme den fremtidige satsingen på 4-års fasen og 6-års fasen som grunnleggende viktig for gjennom avgrensede tiltak å nå bredden av de døyte, og vi vil gjerne være med å bidra til et løft i trosopplæringsreformen dersom kirkens sentral organ ser seg tjent med det. Vi mener å sitte med kompetanse, vilje og muligheter for å vinne erfaringer og kunne dokumentere disse på kirkens vegne nettopp innenfor disse sentrale utfordringene så sant noe av de ressurser kirken nå synes å få tilgang til rettes inn mot disse breddeprosjektene.

De fleste menighetene gjennomfører en eller form for opplegg rundt utdeling og/eller innføring i bibelen eller NT for 10/11-åringene. I all hovedsak skjer dette i samarbeid med skolen.

75,5 % av årskullet 14/15-åringer deltok i menighetenes konfirmantopplegg 2002/2203. Det er en nedgang på 2,5 % fra 2001/2002. I forhold til antall døyte som velger kirkelig konfirmasjon utgjør dette ca. 85,5 %. Dette skjer til tross for et iherdig godt motivasjons- og kompetansesarbeid fra bispedømmet overfor alle som på en eller annen måte er involvert i menighetens møte med konfirmantene. Vi gjennomfører årlige konfirmantlærerkurs med bred deltagelse. Vi gjennom egne fagdager og har opprettet et "Forum for undervisning" som året gjennom samler prester og kateketer og andre for dyktiggjøring til – og motivasjon i undervisningsoppgavene. Vi ser likevel en klar tendens til svakere oppslutning om kirkelig konfirmasjon i de sentrale bystrøk mens deltagelsen av meget tilfredstillende på landsbygda. Det er også i de sentrale bystrøk vi sliter mest med å få prester og ansatte til å prioritere deltagelse i den faglige fornyelse som er nødvendig om kvalitet og engasjement skal sikres i møte med en utfordrende ungdomsgenerasjon.

Misjon.

En menighet uten misjon er som en kirke uten vindu. Menigheter og organisasjoner i aktivt misjonsengasjement har vært et grunnleggende særtrekk ved Stavanger bispedømme i flere hundreår. Fornyelsen av dette engasjementet er nødvendig og merkbart. 88,6 % av menighetene har nå en eller flere misjonsavtaler om forpliktende engasjement med en av misjonsorganisasjonene. I 2003 er 6 nye avtaler kommet på plass, og 10 avtaler er fornyet. I nært og svært godt samarbeid med NMS, Israelsmisjonen, Normisjon, Tibetmisjonen og Misjonsalliansen lønner Stavanger bispedømmeråd en misjonskonsulent i full stilling. I rammen av dette samarbeidet får menighetene gjennom kontakt med menighetsrådene, misjonsutvalgene og stabene systematisk hjelp med sitt misjonsengasjement. Dessuten gir vi årlig ut ressursmateriell til planlegging av gudstjenestene i en av kirkeårets perioder. I 2003 fikk prester, diakoner og kateketer i bispedømme anledning til å lære mer om diakoni og menighetsbygging gjennom besøk i søsterkirken i Thailand. Det er gjennomført "verksteder for misjon" fra ansatte, tillitsvalgte og frivillige flere steder i bispedømmet. 2 menigheter i hvert prosti er med i et prosjekt som skal bidra til å tenke nytt om det å være kirke og drive misjon i vår tid. Når misjonsorganisasjonene får besøk av utsendinger fra søsterkirker, arbeides det bevisst med å la disse møte menigheter i hele bispedømme. Arbeidet med et fornyet misjonsengasjement har bl.a. bidradd til at samarbeidet mellom bispedømmet og organisasjonene er betydelig styrket. Langt flere menighetslemmer opplever misjonsengasjementet som en naturlig del av det å være menighet. Menighetene understøtter misjonsarbeidet organisasjonene utfører på kirkens vegne med betydelige midler hvert år. Ofriing og givertjeneste til de samarbeidende misjonsorganisasjonene er i vekst i bispedømmet. Misjonsperspektivet bidrar også til å se misjonsdimensjonen i eget menighetsvirke i nærmiljøet. Menighetene får berikelsen av å se seg selv som del av den verdensvide kirke.

Nye menighetsdannelser.

Det er dannet flere nye menigheter i Stavanger bispedømme de siste årene. Bare i 2003 startet etableringen av ytterligere to slike menigheter i Skårli i Sandnes prosti og på Klepp stasjon i Jæren prosti. NMS bidrar aktivt i samarbeid med de lokale sokn med planting av menigheter ved å investere en årslønn for en prest innen de tre første årene av startfasen. I all hovedsak må lønnsmidler for øvrig samles inn gjennom givertjeneste. Men menigheter dannes også uten slik organisasjonsmessig tilknytning. I 2003 er arbeidet med etableringen av en internasjonal menighet i Stavanger ført mange skritt videre bl.a. gjennom engasjement fra Stavanger biskop. Stavanger bispedømmeråd har nedsatt en arbeidsgruppe med bred kompetanse til å utrede ulike forhold rundt disse nydannede menighetene og deres plass i Dnk. I mandatet for arbeidsgruppa heter det at bispedømmerådet ønsker å stimulere til – og

formalisere etableringen av nye menigheter i Stavanger bispedømme. Arbeidsgruppen tar sikte på å legge fram sine tilrådinger i september 2004. Nye menighetsdannelser som ikke tar sikte på å bli fremtidige soknemenigheter representerer særlige utfordringer i dette arbeidet. Arbeidsgruppen som er nedsatt tar for seg en rekke problemstillinger, bl.a. følgende: Strukturelle valg må avledes av strategiske valg; soknebåndet i fremtidens kirke; spørsmålet om en eller flere arbeidsgiverlinjer; kategorialmenighet som løsningsmodell; modernemenighetens utfordringer ved menighetsplanting; menighetsdannelser og forholdene til fellesfunksjonene herunder MR, FR, BDR, biskop og grunnspørsmålet: Hva er en menighet?

II. Tilstandsvurdering i lys av de to hovedmålene i 2003.

Hovedmål 1.

Stavanger biskop har i løpet av 2003 tatt en rekke initiativ til samarbeid med de frivillige kristelige organisasjoner, mellom kirkens ulike organer og mellom kirke og samfunn både på regionalt og lokalt plan.

Ved visitasene legger biskopen vinn på kontaktetablering og brobygging, noe som i 2003 har resultert i en mange møter med næringsliv, idrettslag, landbruksnæring, helsevesen, utdanningsinstitusjoner og kulturliv. Eksempelvis kan nevnes:

Ved visitasen i Riska prestegjeld i Sandnes prosti i april 03: Besøk i styrkeløfterklubben "Atleten", bedriftsbesøk i slakteribedriften Fatland Jæren og bygdefest på Høle soknehus.

Ved visitasen i Finnøy prestegjeld i Sør Ryfylke prosti i mai 03: Besøk på Ryggjabø videregående skole/fiskerifag og bedriftsbesøk til skyssbåtselskapet L. Rødne & Sønner.

Ved visitasen i Sauda prestegjeld i Nordre Ryfylke prosti, september 03: Folke-/debattmøte i Hellandsbygd med tema: "Folkekirken i industrisamfunnet"; flere bedriftsbesøk bl.a. på Eramet smelteverk og gudstjeneste og kulturkveld i samarbeid med bl.a. Sauda Revy- og teaterlag.

Ved visitas i Avaldsnes prestegjeld i Karmsund prosti, oktober 03: Besøk på Rogalands største industriarbeidsplass Hydro Aluminium; åpen kulturkveld med tema: "Folkekirken i lokalsamfunnet" og møte med ledere og aktive i Avaldsnes Idrettslag.

Visitas i Varden prestegjeld i Domprostiet, november 03: Besøk på frivillighetssentralen for bydelen; møte med ledelsen i Idrettslaget Brodd og samtale om prosjektet: "Idretten er fargeblind" og besøk på Godalen videregående skole/yrkesfaglige studieretninger.

Stavanger biskop har også initiert prostivise samlinger for alle ansatte i menighetene der prost og berørte kirkeverger i prostiene samarbeider om årlige prostidager preget av tema det enkelte prosti finner aktuelle og der biskopen alltid har separate samtaler med prestene og foredrag/innledning til samtale for alle ansatte.

Stavanger biskop og Stiftsdirektøren deltar regelmessig i møter med Kirkevergelaget. Dette er et prioritert samtaleforum for strategiske og praktiske drøftelser av utfordringer fellesrådene og bispedømmet står overfor.

Stavanger biskop har i 2003 ved flere anledninger påskyndet utbyggingen av bedre samordning av servicefunksjonene i menighetene i de større fellesrådsområdene. Fra 01. september 2003 kunne derfor Haugesund kirkelige fellesråd og prosten i Karmsund åpne et felles kirkelig servicekontor for menighetene i Haugesund med et telefonnummer åpent fra 08.00-16.00 alle hverdager og tilsvarende ble slikt felleskontor åpnet for menighetene i Sandnes by 01.01.04.

Gjennom et nært samarbeid mellom menighetene og mellom menighetsråd, fellesråd og prestelinja vil erfaringene fra Haugesund, Sandnes og etter hvert andre steder i bispedømmet gi oss nyttige erfaringers for å kunne fremstå som en samlet virksomhet i betjening og strategisk satsing.

Stavanger bispedømmeråd og Stavanger biskop i samarbeid med bispedømmets 27 fellesrådsområder avsluttet i 2003 første runde i sitt verdibaserte stabsutviklingsprosjekt med vel 90 deltagere fra 14 staber. Etter grundige evalueringsrunder og noen mindre justeringer starter ca. 80 deltagere fra 11 staber opp andre runde våren 04. Prosjektet bidrar i sterk grad til en videreutvikling av stabsteamene i menighetene gjennom målrett arbeid med prosjekter prøvd på et sett verdier som forplikter hver enkelt. KA vil videreføre erfaringene fra dette prosjektet i de øvrige bispedømmene.

Også arbeidet i Samarbeidsrådet for menighet og misjon i Stavanger bispedømme – SMMS – har ført til svært gode samarbeidsforhold mellom de deltagende organisasjonene ved sine regionledere og Stavanger bispedømme. Stiftsdirektøren leder dette arbeidet.

Som en del av det visitasforberedende arbeid inviteres ved hver visitas alt som finnes av frivillige ledere i arbeidet i regi av organisasjonene og menighetsrådet i de enkelte menighetene sammen med menighetsråd og menighetsstab til en inspirasjons- og visjonskveld der flere av bispedømmekontorets rådgivere er med. Deltagerne trekkes aktivt inn i en prosess for å kartlegge menighetens sterke sider og de utfordringer menighetene står overfor. Tilbakemeldingene fra disse samlingene er udelt positive og deltagelsen er svært god. Samlingene gir vesentlige innspill til de utfordringene som tas opp i visitasene.

I januar 2003 deltok Stavanger bispedømmeråd i et nært samarbeid med Alpha Norge og med menigheter og organisasjoner i Dnk og en rekke frikirkelige miljø om tilretteleggelse av en storstilte nasjonal Alpha-satsing. Av de 112 menighetene som var involvert på landsplan var 60 hjemmehørende i Dnk i Stavanger bispedømme. Vel 4000 gjester deltok på Alpha-middagen ved oppstart av prosjektet i Stavanger bispedømme og vel 700 ledere var med på satsingen i Stavanger bispedømmet. I forhold til deltagelsen på Alpha-kurs i 2002 økte tilstrømningen i 2003 med 212 % til vel 6000 deltagere. Den arbeidsform som benyttes i Alpha-kursene med vekslning mellom godt tilrettelagt praktisk innrettet undervisning og samtale i grupper under kyndig ledelse med et innlagt fellesskapsmåltid har satt sine tydelige spor og preger nå også andre deler av fellesskapsarbeidet i menighetene.

Alpha-satsingen er også fulgt opp av to kurssamlinger i Nord-Rogaland og Sør-Rogaland med fokus på arbeidet i smågruppene i menighetene. Navigatørenes leder Ole Magnus Olavsrud gav vesentlige innspill til 57 menighetsansatte og 71 menighetsrådsmedlemmer og frivillige på disse samlingene.

136 prester, kateketer, diakoner og kirkemusikere har vært samlet til innføringsprogram i nye liturgier for gravferd samt presentasjonsgudstjenesten for konfirmanter. Leder av NfG, Arne Solhaug og sekretær i NfG Åge Haavik var innledere.

3.1.1.

Stavanger bispedømme fikk sitt første representative Ungdomsråd ved årsskiftet 2002/2003. Rådets medlemmer velges ved de årlige Ungdomstingene i november hvert år slik at alle prostiene til enhver tid er representert. Nominasjonen av kandidater sørger for en bred kandidatgruppe som representerer både den organisasjonsmessige bredden og samtidig

nærheten til ungdomsarbeid i regi av menighetsrådene. Rådet arbeider primært ut fra de resolusjoner som fremmes på Ungdomstinget. I 2003 har kirkens satsing på konfirmantarbeidet vært i fokus gjennom Ungdomsrådets møte med Bispedømmerådet og prester og kateketer på konfirmantlærerkurset. Ungdomsrådet har vært særlig opptatt av at flere unge medarbeidere må inn i menighetens opplegg for konfirmantene og rådet har gjennom Stavanger bispedømmeråd fremmet en sak via Kirkerådet til KM 2005 der en ber om at konfirmantarbeidet i Dnk settes på dagsorden. For øvrig har Bispedømmerådet to ungdomskonsulenter i 20 % stillinger i de to nordligste og de to sørligste prostiene. Disse konsulentene arbeider i all hovedsak med ledertrening i menighetene og motivering for bruk av de ledertreningsprogram som er tilgjengelige.

Stavanger bispedømmeråd har inngått et samarbeid med den profesjonelle dramagruppa Sarepta som i 2003 har gjennomført 9 kurs for frivillige medarbeidere i barnarbeidet; to med fokus på fortellerkunst og syv om formidling i barnearbeidet. 156 ledere i arbeidet i menigheter og organisasjoner har deltatt. I 2004 gjennomføres tilsvarende kurs for ledere i ungdomsarbeidet.

Ansatte med ansvar for barne- og ungdomsarbeid er i 2003 kurset om ”møte med barn og unge i sorg og krise”. Familievernet har bidradd med kompetanse. Ungdomsansatte i menigheter og organisasjoner i bispedømmet har dessuten gjennomgått et større kurs kalt ”å vandre med ungdom” under ledelse av den svenske sosionomen Mia Børjesson.

3.1.2.

Utsendinger for alle menighetsrådene og fellsrådene i bispedømmet sammen med menighetsansatte var 12. og 13.mai 2003 samlet til konferanse og kurskvelder omkring den forestående trosopplæringsreformen. Innledere var direktør Erling Pettersen og tidligere undervisningsrådgiver Astrid Hareide. 147 rådsmedlemmer og 193 ansatte deltok. Sammen med øvrig motivasjon gjennom året førte dette til stor iver i menighetene med å komme i gang med både kartlegging av egen situasjon og et kvalifisert arbeid med å utforme søknader om å delta i reformen. 49 menigheter/prestegjeld i Stavanger bispedømme hadde søkt pr.01.10.03. Flere er kommet til senere. Menighetene har både vilje og lyst til å gå inn i arbeidet med en styrking av dåpsopplæringen.

82 av bispedømmets prester og kateketer har i 2003 deltatt på kurs om dåpsfasen og dåpssamtalen. Kurset blir videreført i 2004.

Etter initiativ fra Stavanger biskop har vi i 2003 utformet et 3 døgns opplevelsesbasert konfirmantopplegg knyttet til de læringsmuligheter som finnes ved et diakonalt opplevelses-senter midt i bispedømmet som sammen i kombinasjon med en av våre flotteste middelalderkirker og et nedlagt skolesenter i umiddelbar nærhet kan være base for en fornyet konfirmantundervisning mindre preget av klasseromssituasjonen. Opplegget vil bli utprøvd i 2004 og vi håper på midler fra trosopplæringsreformen i 2005 slik at vi fra da av kan utnytte kapasiteten i opplegget fullt ut. Konfirmanttallene i sentrale bystrøk er synkende. Vi må satse offensivt på opplegg sterkere preget av utfoldelse, trivsel og troserfaring om vi ikke skal tape breddevirkningen i konfirmantarbeidet.

Et svært gledelig trekk ved utviklingen innen barne- og ungdomssektor i bispedømmet er den betydelige veksten i leirdeltagelse. Eksempelvis har leioppslutningen økt med 70 % i Haugesund krets av NLM de siste fire årene. Organisasjonene driver et svært omfattende arbeid i bispedømmet. Men også Vestlandske Indremisjonsforbund og NMS melder om vekst

i leirdeltagelsen mens Normisjon står på stedet hvil. Viktig er den jevne virksomheten, enten denne er basert på medlemmer eller er åpen virksomhet. KFUK-KFUM er fortsatt en breddebevegelse innen bispedømmet, nært knyttet til menighetene med grupper og kor for barn, Ten

Sing, klubber og kursvirksomhet. Menighetene i Stavanger bispedømme har bl.a. stor glede av den ledertrening KM har bygd opp. Eksempelvis deltok 115 fjorårskonfirmanter i 2003 på MILK – kurs. KFUK-KFUM speiderne la sin landsomfattende fusjonssamling til Stavanger sist høst. Dette arbeidet er i vekst. Normisjons flaggskip IMI-kirken i Stavanger har en betydelig vekst i tilslutningen av unge og samler gjerne 3000 unge fra stor deler av bispedømmet til helgetreff.

3.1.3.

I staben ved bispedømmekontoret er det de siste par årene bygget inne en sikring av bispedømmekontorets tjenesteyting gjennom overlappende kapasitet og kompetanse. Rådgiverstablen er markbart mer bevisst på sin rolle som menighetskonsulenter i stort, men med særlig styrke på noen kompetansefelt. De administrative stillingsinnehaverne er forbilledlig i sin vilje og evne til å dekke opp de nødvendige tjenester ved kontoret til enhver tid. For administrativt personell er kontoret nå i gang med en ny gjennomgang av overlappende oppgaver med sikte på en best mulig fordeling og utnyttelse av realkompetanse. I 2003 ble kontoret tildelt noe ny lønnsressurs for å kunne ha kapasitet til å betjene overtagelsen av telefon- og reiseregninger for presteskabet. Overtagelsen har i seg selv ført til en fordobling av antall regnskapsbilag ved kontoret. Bispedømmerådet drøftet en best mulig utnyttelse av de muligheter økt lønnsressurs åpnet for, og fant at kontoret stod overfor fire utfordringer: Økonomiseksjonen måtte styrkes; biskopen hadde behov for en styrking av sekretær/supportfunksjoner; ungdomssatsinga i bispedømmet måtte knyttes til en av konsulentene/rådgiverne og personalseksjonen var underbemannet. Drøftingene førte til at rådet i denne omgang valgte å bruke mest ny lønnsressurs til en styrking av sekretær/supportfunksjonen for biskopen i kombinasjon med ungdomskonsulentoppgaver og noe til økt bemanning ved økonomiseksjonen. Personalseksjonen er fortsatt betydelig underbemannet i forhold til de oppgaver kontoret står overfor og de utfordringer vi kunne ivaretatt på en bedre måte.

Fra høsten 2003 kunne Stavanger bispedømme glede seg over ny lønnsressurs til en stilling med oppgave å følge opp trosopplæring for barn og unge med særlige behov.

Bispedømmerådet gikk umiddelbart til kjøp av personalressurs fra Diakonistiftelsen Rogaland for høsten 2003 / våren 2004 for å ivareta disse oppgavene og satte dessuten i gang et utviklingsprosjekt 2003/2004 for konfirmanter med multihandikap i Stavanger. I premissene for den nye lønnsressursen lå forventningen om at den kompetansen som denne stillingen etter hvert opparbeidet seg også skulle kunne benyttes i andre bispedømmer. I drøftinger med Kirkerådet i juni 2003 lovet rådet å avklares hvorvidt noe midler fra trosopplæringsreformen i noen grad kunne dekke utgiftene ved bruken av den nye stillingen ut over Stavanger bispedømmes grenser. Slik avklaring har enda ikke kommet fra Kirkerådet.

Hovedmål 2.

I 2003 har vi hatt god tilgang på vikarer til enkelttjenester og lengre engasjement. Prester i faste stiller er bare i liten grad pålagt å gjøre tjeneste i naboprestegjeld, og vi er ikke kjent med at gudstjenester eller kirkelige handlinger har blitt avlyst eller utsatt på grunn av manglende geistlig betjening. Biskopen har ved en del anledninger gitt uordinerte fullmakt til sakramentsforvaltning der dette har vært nødvendig for at menighetene skulle bli betjent.

3.2.1.

I Stavanger bispedømme er det i gang satt et stort prosjekt kalt "Verdibasert stabsutvikling" for å få til et best mulig samvirke mellom prestetjenesten og de øvrige tilsatte i menighetene. Prosjektet ledes av en styringsgruppe med representanter for Fellesrådene/Kirkevergene og Stavanger biskop/Stavanger bispedømmeråd. 14 staber og vel 90 ansatte har deltatt i første kursrunde 200/2003 og vel 80 ansatte fra 11 staber starter opp våren 2004. Dermed er vel halvparten av stabene i bispedømmet trukket inn i prosjektet. Gjennom et år deltar medarbeiderne på fire kurssamlinger av to døgns varighet og løser prosjektoppgaver mellom samlingene. Hovedmålet er å få prestene og de andre ansatte til sammen å finne fram til felles verdier og kommunikasjonsregler i det daglige og øve seg i å praktisere disse. De deltagende sokneprester og daglige ledere fra hver menighetsstab gjennomgår et eget lederopplegg før, under og etter avsluttet prosjektperioden. Evalueringene avdekker klare positive holdningsmessige endringer etter gjennomgått prosjekt og da særlig i staber uten for høyt konfliktnivå fra før.

Stavanger biskop har også i 2003 bidradd til et aktiv samvirke mellom prosten og kirkelig fellesråd/kirkevergene for å motvirke svakhetene i systemet med to ledelses- og arbeidsgiverlinjer. Bl.a. avdekkes sårbarheten ved systemet straks det oppstår konflikt eller uønsket spenningsnivå mellom ansatte i de to linjene. Dette arbeidet vil bli videreført og forhåpentligvis kan samvirke kunne avløses av andre organisatoriske grep i rammen av det kirkelige reformarbeid som nå er under utvikling.

3.2.2.

Stavanger biskop og Stavanger bispedømmeråd arbeider målrettet med utviklingen av prestene kompetanse og motivasjon etter de målsettinger og de ressursavsetninger som fremgår av den vedtatte tiltaksplanen for kompetanseutvikling i Stavanger bispedømme 2002 – 2004. Følgende er gjennomført i 2003 i henhold til planen:

Etterutdanningskurset KPR; fire studieturer; verdibasert stabsutvikling; retreat, sokneprestkurs for nytilsatte sokneprester; temadager i samarbeid med Misjonshøyskolen; konfirmanterkurs; arbeidsveilederutdanning og arbeidsveiledning; temadager for institusjonsprestene; seniordag; individuelle studiepermisjoner for tre prester 60 +.

Kompetanseplanen har vært et svært nyttig redskap i et målrettet arbeid med kompetanseutviklingen. Imidlertid har programmet blitt noe dyrere enn planlagt, selv om vi på forhånd hadde planlagt størst aktivitet på etterutdanningsområdet i 2003 innenfor planperioden 2002-2004.

En del av etterutdanningstiltakene har vært åpne for andre ansatte ut fra et ønske om å styrke den tverrfaglige forståelse og samarbeidet.

Langt flere prester enn før har i 2003 benyttet seg av retreatmuligheten både i bispedømmet og i utlandet og da særlig i England, Wales og Sverige.

Arbeidsveiledning foregår hovedsakelig i tverrfaglige grupper. Både nyutdannede og personer i andre tjeneste- og livsfaser deltar. Når individualveiledning ønskes, er det kun unntaksvis at vi åpner for den muligheten da dette er en urimelig dyr veiledningsform for arbeidsgiver.

3.2.3.

Vi har stor oppmerksomhet rettet mot seniorutfordringene. Stavanger bispedømmeråd skal i sitt møte i mars 2004 fastlegge klarere forvaltningsmessige rammer for bl.a. de mulighetene AFP åpner for. Til nå har to prester i bispedømmet søkt om AFP. Den ene med sikte på total avgang; den andre med sikte på reduksjon til 60 % tjeneste. Flere prester 60 + vurderer å gå ned i stillingsstørrelse. Arbeidsgiver har f.t. samtale med flere seniorer om evt. redusert stilling eller justering av arbeidsoppgaver. Reduserte pretestillinger byr på utfordringer både for arbeidstager, arbeidsgiver og berørte menigheter. Når mulighetene likevel er der, må vi forholde oss til ordningen på best mulig måte.

Vi har i 2003 prioritert ressurser til dyktiggjøring av prostene, PF's tillitsvalgte; hoved- og distriktsverneombudene og bispedømmeadministrasjonen gjennom et 40 timers HMS-kurs.

Det er i 2003 gjennomført en grundig evaluering av prestenes fridagsavtaler. Ca. 50 % av prestene har svart på evalueringen som er gjennomført i et samarbeid mellom PF og arbeidsgiver. Ca. 83 % uttrykker tilfredshet med avtalen og praktiseringen av denne. Samtidig avdekker evalueringen at det er betydelige ulikheter i opplevelsen av avtalen i praksis mellom proster, sokneprester og kapellaner. Kapellanene synes å være minst tilfreds så langt (67 %). For mer enn halvparten av prestene som har deltatt blir ofte den ukentlige fridag nr.2 til arbeidsdag, og mer enn 60 % av prestene synes det er vanskelig å sette grenser for egen arbeidstid. Dette skyldes både ytre arbeidssituasjon men avdekker samtidig forhold som angår den enkeltes arbeidsvaner og evne til å arbeide strukturelt. De aller fleste har arbeidsplaner der to ukentlige fridager er planlagt, og 64 % av de som svarer sier at de lager arbeidsplaner i møte med overordnet. Undersøkelsen avdekker at arbeidsgiver må gi tydeligere føringer på rapportering av fritid, en klarere avtalt plan og strukturering av arbeidstid og fritid samt innspill om en bedre avgrensing og beskyttelse av den fritid og hvile arbeidstakerne regelmessig trenger. Dette vil bli gjort. Samtidig er arbeidsgiver og fagforening enig om at en viss periodisering nødvendigvis vil prege prestetjenesten. Trykket og arbeidspresset varierer betydelig i ulike perioder både for prestene og menighetene. Evalueringen av fritidsavtalen har nylig vært til drøfting i kontaktsutvalget og vil bli drøftet i prostekollegiet i nærmeste fremtid.

Kvinneandelen av menighetsprester vokser langsomt og består ved inngangen til 2004 av to proster, fire sokneprester (en i ektefelledelt stilling) og tre kapellaner (den fjerde sa nylig opp for tiltredelse).

III. Tilstandsvurdering på tre områder i tildelingsbrevet.

a) Organisering og ledelse av prestetjenesten.

Vi er kjent med at aktivitetsnivået i mange menigheter i vårt bispedømme er svært høyt, og en rekke steder har menighetene ønsket å øke gudstjenestetallet i forhold til det forordnede. Dette gjelder i særlig grad i menigheter som har opplevd hurtig vekst i folketallet eller ønsker å etablere nye gudstjenestefeirende fellesskap på nye steder i soknet. I 2003 startet vi en prosess på å kartlegge og sammenstille gjeldende praksis med fastsatt forordning i hver enkelt menighet/prestegjeld. Dette ble siste gang gjort i Stavanger bispedømme i 1989. Arbeidet er ikke fullført, selv om kartfasen straks går mot slutten. Men innsamlingen av informasjon og oversikt har gitt oss klare indikasjoner på at antall avholdte gudstjenester i en rekke av våre prestegjeld er vesentlig høyere enn det som er forordnet. For bispedømmets ledelse er dette et betydelig dilemma: gjeldende praksis i menighetene tilsier at gudstjenesteforordningen bør økes, men så lenge vi ikke har stillingsressurser å tilføre vil økt gudstjenesteforordning pålegge dagens presteskap urimelig merarbeid. Noen steder har menighetsråd og/eller fellesråd opprettet prestestillinger for tjeneste innenfor definerte menighetsbyggingsprosjekter eller for bestemte aldersgrupper. Pr. 31.12.03 var det ansatt 21 prester i slike stillinger i menigheter i vårt bispedømme. De fleste av disse forretter ved både forordnede og ikke-forordnede gudstjenester.

Det har i 2003 vært avholdt sju prostemøter. I tilknytning til et av disse møtene hadde prostene og Stavanger bispedømmeråd inngående drøftinger om de saker som skulle opp på

KM 2003. Dessuten har prostene hatt drøftinger med bispedømmerådet om ajourføring av bispedømmets strategi. I fellesmøte med bispedømmerådet har også prostene møtt statssekretær Berit Øksnes Gjerløw og avdelingsdirektør Anne-Lise Brodtkorp (KKD) hvor en bl.a. drøftet spørsmål i tilknytning til organisering av prestedtjenesten.

b) Kompetanseutvikling.

Stavanger bispedømme ønsker et kompetent og motivert presteskap. En målrettet og aktiv etterutdanningspolitikk er vårt beste redskap til å oppnå dette. Derfor er vi i noen grad aktive brukere av PF's modulprogram samtidig som vi gjerne utvikler regionale og lokale tiltak i samarbeid med ulike institusjoner og organer. Ressursavsetningene til etterutdanning for presteskaper er stort i Stavanger bispedømme sammenlignet med de øvrige bispedømmene. Ressursbruken er imidlertid langt fra uansvarlig. Den burde vært enda høyere om de statlige overføringene hadde gitt rom for dette. Vårt utgangspunkt er at menighetprester i offentlige stillinger i Rogaland står under et større arbeidspress enn i de fleste andre bispedømmene. Samtidig er gjennomsnittsalderen høyere enn i de fleste bispedømmene. Sykefraværet er lavere enn i noe annet bispedømme jfr. etatsrapportene. Vi har generelt et godt motivert og tjenestevillig presteskap. Vi knytter disse resultatene bl.a. opp mot den aktive bruken av etterutdanningsressurser i bispedømmet.

For å utnytte ressursene best mulig har Stavanger biskop i samarbeid med Misjonshøyskole og PF utviklet en modul i form av et studieopplegg kalt "Kristendom på Rogalandsk" (KPR). Denne modulen forutsettes gjennomført i regionen for en bred gruppe deltager. 23 prester har deltatt. Vi oppnår en betydelig bedre ressursutnyttelse enn eks.vis gjennom sentrale kurs av typen PKU. Modulen KPR for 23 prester koster arbeidsgiver tilsvarende hva utleggene ville bli for 6 prester på PKU i Osloregionen. Erfaringene med KPR er av stor betydning for vår fremtidige etterutdanningsstrategi og dette vil avspeiles i den Kompetanseplanen som nå skal utvikles for 2005-2007. Vi vil i den forbindelse også se på mulighetene for en bedre ressursutnyttelse ved et nærmere samarbeid med nabobispedømmene i sør og nord.

Den nytilsatte ledende soknepresten i Suldal ble tildelt Olavsstipendiet for 2003. Hun vil gjennomføre studiene i løpet av 2004/2005.

En prest avsluttet PHU i 2003. To bispedømmeansatte prester og en fellesrådsansatt kateket er i ferd med å slutføre arbeidsveilederutdanning og kan dermed forsterke korpset av utdannede veiledere i bispedømmet.

Tidligere har arbeidsgiver tilrettelagt studiereiser til ett reisemål hver andre eller tredje år. Etter ønske fra ulike lokallag i PF la vi etter kompetanseplanen opp fire ulike reisemål for 2003: Thailand med fokus på diakoni og menighetsbygging; Taizé i Frankrike for retreat/åndelig veiledning; Willow Creek i Chicago, USA for tema menighetsutvikling og England for deltagerne på KPR. Nærkontakt med søsterkirker var integrert i oppleggene. 45 prester deltok på disse studiereisene.

I Stavanger bispedømme ønsker vi god kompetansespredning i prostiene og at prester med spesialkompetanse deler sine kunnskaper med kollegene og ulike menigheter. I noen grad skjer dette, og en kompetanseoversikt viser allerede en rimelig god kompetansespredning i de fleste prostiene. Prostene brukes aktivt for å motivere enkeltmedarbeidere for etterutdanning. Særlig følger prostene etter anmodning opp kontakten med dem som skjeden eller aldri prioriterer faglig og personlig fornyelse. Vi arbeider også med å målrette etterutdanningen fra deltagelse i generell "tremåneders studiepermisjon" til nærmere definerte studieprosjekter, og

vi prøver å etterstrebe en langt bedre utnyttelse av etterutdanningsressursene gjennom regionale tiltak.

Arbeidsgiver hadde forventet en større respons på studereisene. Det kan skyldes tidspunkt for turene, markedsføringen, at ikke ektefeller hadde anledning til å delta o.s.v.. Dessuten har arbeidstagerne måttet yte en betydelig egenandel for deltagelse i studieturene.

Modulprogrammet synes ikke å trekke til seg så mange søkere som tidligere. Kanskje må modulene gi studiepoeng med muligheter for lønnsmessige utslag for at de igjen skal appellere sterkere? Kanskje trenger vi andre moduler som gjerne er utviklet regionalt og som det er lettere å kombinere med tjeneste og familiesituasjon?

Følgende resultatindikatorer er utviklet over tid i Stavanger bispedømme:

1. En best mulig ressursutnyttelse med bredest mulig deltagelse basert på regional studieprosjekt.
2. Stimulere sammensatt bred kompetanse i de enkelte prosti og dra nytte av denne.
3. Systematisk trene prester – og andre ansatte – i teamkompetanse.

c) Seniorpolitikk.

Stavanger bispedømme ble i 2003 en IA-bedrift. Det er utarbeidet en handlingsplan for virksomheten i forståelse med PF og med godkjenning av Stavanger bispedømmeråd. Følgende punkt i handlingsplanene er iverksatt:

1. Tilrettelegge for jobbrotasjon eller rokeringer for et begrenset tidsrom. To sokneprester har gått inn i et opplegg for 13 måneder.
2. Tilrettelegge for sjelesorg/samtaler med fagpersonell/opphold på samtalesentra. Det er inngått kontraktsfestede avtaler med Torland senter for psykiatri og sjelesorg i Hå kommune og med Frihamnsenteret i Etne kommune. Begge sentra har full kompetanse både innen psykiatri og sjelesorg/veiledning. Våren 2003 var 16 prester til samtale på Torland. 6 prester hadde samtaleavtaler høsten 2003. 2 prester hadde samtaleavtaler/opphold på Frihamnsenteret i 2003.
3. Tilrettelegge for at ansatte får anledning til å delta på retreat. Retreatantallet ble betydelig utvidet i 2003 i regi av Stavanger bispedømmeråd i samarbeid med Stiftelsen Utstein Pilgrimsgard og Retreat i Rogaland. Både leirsteder og Utstein kloster er benyttet som retreatsteder. Det har vært en hel del av våre prester på retreat på disse stedene i 2003 og ved Johannesgården i Sverige samt i Wales og England.

Vil bruker nå mer bevisst milepælsamtaler samt hjelp til pensjonsberegning og ved å gå inn i samtaler med prester 60 + for å finne fram til en best mulig arbeidssituasjon slik at siste del av tjenestetiden blir så meningsfull som mulig. Straks vi justerer arbeidsoppgaver for prester 60 + ligger det ikke alltid til rette for at andre prester kan ivareta disse. En aktiv bruk av tilretteleggelse av arbeidssituasjonen for prester 60 + vil heller ikke kunne løses uten videre i rammen av fremtidige presteteam. Det må påregnes noe høyere lønnskostnad skal seniorpolitikken fullt ut fungere ut fra intensjonene. Dette rommet finnes ikke i dagens overføringer til bispedømmet.

Tilrettelegging av 60/40-delning av en hel stilling utfordrer i tilretteleggelsen av en god prestetjeneste i de berørte menigheter. En slik 60/40-delning tvinger fram en samtale om fordeling av arbeidstid i en prestetjeneste som nettopp ikke er regulert gjennom arbeidstidsavtaler. Dette er et av de spørsmål som må finne sin avklaring i den aktuelle situasjonen. Prestetjeneste i Stavanger bispedømme er mer enn servicetjeneste eller kasualia-betjening av de folkekirkelige behov. Det er fremfor noe menighetsbyggende tjeneste i nært

samarbeid med andre ansatte, menighetsråd og frivillige. I det perspektiv er oppdelte stillinger ivarettatt av flere stillingsinnehavere vanskelig å håndtere. Så langt synes 60 % soknepresttjeneste lite ønskelig.

En mulig resultatindikator for seniorpolitikken kan være at arbeidstager opplever tilfredshet i et tilrettlagt arbeid samtidig som arbeidstageren blir stående lengst mulig i tjenesten. Det er i det minste et mål for den seniorpolitikk som arbeidsgiver og PF i fellesskap vil praktisere den tid som ligger foran.

IV. Kommentarer til årsregnskapet 2003.

Kap. 340.01/3340 Kirkelig administrasjon

For 2003 er det totale mindreforbruket kr. 193.000,-. Vi fikk i løpet av 2003 overført kr. 252.000,- i mindreforbruk for 2002. Vi har i løpet av 2003 hatt to lengre sykemeldingsperioder og farspermisjoner som resulterte i refusjon av fødsels- og sykepenger fra folketrygden. Det er ikke satt inn eksterne vikarer i disse permisjonene. Dette har ført til at ikke hele mindreforbruket for 2002 ble brukt opp i løpet av 2003. Vi har derfor søkt om å få overført ubrukte midler til budsjettåret 2004.02.20

Kap. 341/3341 Presteskapet.

Årsregnskapet viser et mindreforbruk på kr. 740.000,-. Stavanger bispedømmeråd hadde i 2002 et mindreforbruk på kr. 1.400.000,-. Dette fikk vi overført til 2003. Vi har derfor et reelt merforbruk ut fra normalbevilgning på kr.700.000,-.

Stavanger bispedømmeråd har hatt et offensivt budsjett for 2003 men likevel innenfor ansvarlige rammer. Alle stillinger er besatt og ved vakanse er det satt inn vikar relativt umiddelbart. Innenfor perioden 2002 - 2004 har 2003 vært det store innsatsåret når det gjelder målrettede etterutdanningstiltak i form av modulopplegg og studiereiser.

Fra og med 2003 har vi utbetalt kjøregodtgjøring og telefongodtgjøring for presteskapet. På grunn av nyordningen har vi kun fått kostnadsført 11 av 12 måneder kjøregodtgjøring. Godtgjøringen for 2004 vil utgjøre 12 måneder.

Vi har enda ikke utbetalt Olavsstipend på kr.50.000,-. Dette vil bli gjort i løpet av første halvdel av 2004 før stipendiaten starter sitt prosjektarbeid fra sommeren 2004.

Mindreforbruket for 2003 er søkt overført til 2004.

Stavanger, den 20.02.04

Ernst Baasland
Stavanger biskop

Ingmar Areklett
Stavanger bispedømmeråd, leder

Åge Bognø
stiftsdirektør

Vedlegg:

1. Strategi for Stavanger bispedømme, ajourført august 2003
2. Etatsrapport 2003

3. Kompetanseplan Stavanger bispedømme 2002 – 2004
4. Prostivis oversikt over konfirmanddeltagelse 2003